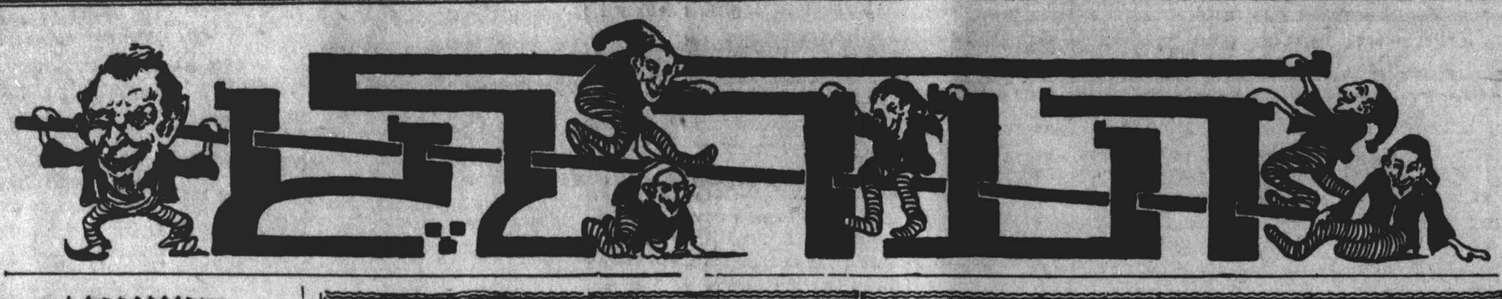

מיין רבי'נס סוכה.

(א קינדערשער סכות ראמאנס וואס האט זיך געענדיגט „טראניש").

פון ש. גרינבלוי

איך בין געווען א „בחור אין די יאהרען" שוין, דאס הייסט, נאר וואס געווארען בר מצוה און האב מיר שוין גערעכענט פאר א „גרויסען" און שטאל־צירט מיט מיין „גרויסקייט" איבער מיי־נע איינגערע חברים. איך האב געלערענט זמן איין זמן אויס ביי ר' איציק, דער „בלינדער מלמד" מחמת ער איז געווען בלינד אויף איין אויג, וואס ווי מען האט געזאגט, איז איהם געקומען פון אזעלכע טראפענס וואס א רופא האט איהם אריינגעגאסען אין אויג אום ער זאל ניט דארפען געהן דיענען ביי „פאניע גנב", אבוואהל איך האב קיינמאל ניט געקענט פארשטעהן ווי אזוי אזא נפש ווי מיין רבי, אן אויסגעדארטער און אויסגע־דארטער און אויסגעקווארטער, א הוס־טער און יארושליווער שטעגדיג, האט גע־קענט מורא האבען אן מען וועט איהם אפגעבען פאר א פאלדאט.

ווערענדיג בר מצוה, האט מיין מו־טער, וועלכע איז געווען די עקרת הבית און איהר ווילען האט געהערשט אין הויז, באשלאסען אז עס איז געווען פאר מיר ארומצוגעהן שלינג און שלאנג „בין הזמנים" און האט מיר געשיקט לערנען אויף א פאר שעה אין טאג ביי מיין רבי ר' איציק. איך האב אנפאנגס שטארק פראטעסטירט געגען אזא באשערענקונג פון מיין פערזענליכע פרייהייט, דען טראץ דעם גאנצען שטאלץ מיט מיין „גרויסקייט" האט מיר נאך געצויגען א שטיף צו טאג מיט די „ווייסע חברה'ל־ניקעס". מיינע פראטעסטען האבען אבער ניט געהאלפען און איך האב געמוזט געהן יעדען טאג בין הזמנים לערנען אין מיין חדר מיט דעם געפיהל, דאס א שרעק־ליכע עולה איז געגען מיר באגאנגען גע־וואָרען.

באלד אבער האט מיין רעבעלישער גייסט זיך בארוהיגט, ניט נאר האב איך אויפגעהערט פראטעסטירען געגען געהן אין חדר בין הזמנים. נאר איך בין גע־גאנגען מיט חשק, וואס האט שטארק דערפרעהט מיין מאמען, וועלכע האט מיר דע־פאר געגעבען עקסטרא עטליכע קאפיקעס אויף נאשעריי און האט מיך אויך שטארק פארליבט פאר איהרע א שכנה.

די אורזאך פון מיין פלעצליכען נוט ווערען איז אבער געווען ניט מיין ער־וואכטע התמדה צום לערנען, נאר שפרה, דעם רבי'ס עלטערע טאכטער, א מיידעל אין מיינע יאהרען. איך האב שפרה'ן גע־קענט פון פריהער. מיר האבען אלע קינ־דער אפט געשטיפט צוזאמען, אבער איך האב איהר קיינמאל ניט געשענקט קיין באזונדער אויפמערקזאמקייט, איך האב איינמאל זאגאר איהר ביי־זוויליג א שטויס געגעבען, זי איז אומגעפאלען אין זיך צו־שלאגען און איז א ווייגענדיגע געלאפען צו איהר טאטען פאר'מסר'ן מיר פאר איהם.

קומענדיג מיט א שווערען הארצען אין חדר אריין, ווערענד מיינע אלע חברים זענען ארומגעלאפען פריי און פראנק אין דרויסען, האב איך געפונען שפרה'ן אליין אין הויז, דער רבי מיט דער רביצין זענען געווען אין מארק, און ער האט אנגעזאגט שפרה'ן אז זי זאל מיר הייסען אויסווארטען אויף איהם.

איך האב געקוקט אויף שפרה'ן און מערקווירדיג, דאכט זיך עס איז ניט גע־ווען דיזעלבע שפרה פון פריהער, עפעס האט זי זיך שטארק געענדערט. זי איז געווארען העכער, כמעט אן ערוואקסענע; און צום ערשטען מאל האב איך באַ־מערקט אז שפרה איז א שעהן מיידעל, מיט א בלאסען חנ'עווריגען פנימ'ל, מיט א פאר שווארצע גרויסע אויגען און א פאר לאנגע צעפ פון שווארצע סאמע־טענע האר פארפלאכטען איבער איהרע שולטערען.

א מאדנער גאנץ נייער געפיהל האט מיר דורכגענומען, א געפיהל פון שעה־מעווריגקייט וואס איז מיר פריהער גע־ווען גאנץ פרעמד אין שפרה'ס געגענ־ווארט; און שפרה האט שיינט עס גע־האט דעמזעלבען געפיהל. זי האט מיר איבערגעגעבען דעם רבין'ס ווערטער מיט א צוריקגעהאלטענקייט און שעהמעווריג־קייט וואס האט מיר שטארק איבעראשט. מיר האבען גארניט גערעדט נאר אפט שטום אנגעקוקט איינער דעם צווייטען און ביידע זיך שטארק פארשעהמט נאך יעדען בליק. מיר האבען געפיהלט אז עפעס נייעס איז צווישען אונז פארגעקו־מען, אבער האבען ניט געוואגט עס ארויסצוזאגען.

זייט דאן האט מיר געצויגען צום חדר ווי מיט א מאגנעט, און מיין מאמע האט ניט געקענט געגוג זיך אנוואנדערען פון מיין גרויסע התמדה צום לערנען... מיט שפרה'ן האב איך ווענינ־ווארט אבער אונזערע בליקען האבען גע־רעדט מיט א שפראך וואס מיר אליין האבען געקענט פארשטעהן.

עס איז געווען ערב סכות. איך בין געקומען אין חדר לערנען אבער איך האב געפונען דעם רבי'ן פארענדיג זיך ביי דער סוכה. מיין רבי האט גע'שמ'ט אין שטעדטעל פאר א גרויסען סכות ארכי־טעקט, אזוי קונציג ווי ער האט געקענט אויפשטעלען א סוכה פון אלטע קאס־טענס און אזוי ווייטער, האט קיינער ניט געקענט און זאגאר דער גביר פון שטאדט האט זיך מיט איהם גע'עצה'ט וואו און ווי אזוי אויפצושטעלען א סוכה אויף דעם גרויסען חויף פון גביר.

די ווענט פון סוכה זענען שוין גע־סערע שטאדט לערנען און איך האב שפרה'ן מעהר ניט געזעהן. עטליכע יאהר שפעטער האב איך מיר דערוואוסט אז זי האט חתונה געהאט מיט א שניידער און באלד נאך דער חתונה אויסגעוואנ־דערט מיט איהר מאן קיין אמעריקא.

יאהרען זענען אוועק, דער ביזזער שוקזאל האט אויך מיר פארטראגען אין קאלומבוסעס מדינה, אן שפרה'ן האב איך לאנג געהאט פארגעסען. עס איז געווען ווידער א סוכות, א פריינט האט מיר, דעם „גרינעם", איינגעלאדען צו באזוכען מיט איהם זיינעם א באקאנטען מאנופעקטשורער וועלבער איז מיינער א לאנדסמאן, האט מיין פריינט מיר גע־זאגט, אבוואהל זיין נאמען, הערמאן מא־ריס, איז מיר געווען גאנץ אומבאקאנט. איך בין געקומען אין א רייך מעבעלירטע הויז. דער בעל הבית האט מיר פריינד־ליך אויפגענומען און מיר פארגעשטעלט פאר זיין פרוי, א דיקע מאראם באגאסען מיט שמאלץ און באהאנגען מיט דזשור־לערי. מיר האבען זיך פארגאנדערגע־רעדט און ווי גרויס איז געווען מיין ער־שטוינונג און צופרידענהייט, ווען איך האב מיר דערוואוסט אז אט די גראבע אי־נענע אין די שפרה, מיין רבי ר' אי־ציק'ס טאכטער! איך האב ניט גענגלויבט מיינע איינענע אויגען. קיין שפור פון די צארטע שפרה צוליעב וועלכע איך בין אמאל א־ונטערגעפאלען פון לייטער...

ווען איך האב ביים אפשיער דער־לאנגט איהר די האנט, האב איך געפיהלט בלויז א ביטערע ענטוישונג און ניט ווי־לענדיג האב איך מיר דערמאנט אן יענע האנט באריהרונג ביים רבינ'ס סוכה. וואס איז געווען די ענדע פון מיין קינ־דערשען ראמאן. צו קוראם מארים בין איך שוין מעהר ניט געקומען.

אונזער „קריענסלאנער"

(סוכות־פערזעז)

פון אברהמיל

קיין העלד און וואנ'ער
דער איז איז פאר קריעג,
דאך סוכות אין „לאנער" —
זיין „ביקס" איז און־וויעג...

זיין שוטצוואנט איז דארטען —
פון ברעטער און „סכך",
און זיינע „עסקארטען" —
„אושפיזין" א סך..

פון „לאנער" צום „שולהויף"
— מיט תפלות אין מויל —
זיין ביקס — איז דער לולב,
דער „אתרוג" — זיין קויל.

קוים פיהלט ער סכנה,
זעהט שונאים אין וואלד,
גלייך שיסט־ער־אויס: „אנה
הושיעה־נא, גוואלד!"

ער מאכט ניט פיעל טענות,
ווען ס'ווערט איהם נאר ענג,
און שלאגט מיט „הושענות"
אויף טיש און אויף בענק...

דעם הימעל זיין שטימע
מיט שרעק באמבארדירט,
ווען ער ארום ביימה
„באוואפענט" מארשירט...

— די מעכטיגער שטיצער
פון ארימע־לייט,
זיי אונזער באשיצער
אין ביטערער צייט! —

— גערעכטיגקייטס־זאגער
פון לעבען און טויט,
אח, העלף אונז פון שלאגער
אין גלות און נויט! —

די הימלען זיך שפאלטען
פאר־שטימען־פון־צער,
און מעהר ניט פארהאלטען
דעם גליקליכען „גמר"...

— — — — — — — —

דער לולב — אין פענסטער
א סימן איז ער, —
דער אידעל דער קלענסטער
האלט־גרייט זיין געוועהר...

זיין לאנער באדעקט איז
מיט שטעגינען סכך,
זיין גייסט דארט פארשטעקט איז
און שטעהט אויף־דער־וואך...

ערבות, ווי שפיעזען,
ערוואַרטען דעם פיינט,
אויפ'ן בארג, וואס איז הייליג
פון געטליכען שיין, —
דיין נחלה, דיין חלק,
דיין „סוכה" וועט זיין...

און פון עין־החיים —
געשאפען, געבויט,
וואס שיצט דיך עד־היום
פון גייסטיגען טויט...

די סוכה צעווארפען
וועט קיינער ניט מעהר,
און די וועסט ניט דארפען
צו איהר קיין „געוועהר!"

דיין תורה וועט קוקען
פון יענעם געצעלט,
און קומען זיך בוקען
צו איהר וועט — די וועלט!

הושענות

פון ש. פרוג

א ליעבער גאסט איז דא ביי אונז —
סוכות איז געקומען!...
א גרוס דיר, אלטעס פאטערלאנד,
מיט דיינע פירות, צווייגען בלומען!

א גרוס אייך פעלדער, גערטען, לופט
און שיין און ווארעמקייט! א זיסען
א ליעבען גרוס אייך, בארג און טאהל,
וואו וועלדער רוישען, טייכען פליסען.

וואו ליעדער קלינגען ווי א קוואל,
און קוואלען קלינגען ווי די ליעדער...
ווי זיס איז אונז דיין לופט און ליכט
כאטש פון דערווייטען פיהלען ווידער,

איין טראפען כאטש פון אלטען גליק
זאל היינט דערפרישען אונזער גומען...
א גרוס דיר, אלטעס פאטערלאנד,
מיט דיינע פירות, צווייגען, בלומען!...

וואס זי באקימערט זיך

ער: — ליעבסטע, איך געה אויס פאר דיר, איך האב דאס נאך קיין מיי־דעל ניט געוואגט.
זי: — קיין מיידעל ניט?
ער: — קיינער ניט.
זי: — ווען איך וואלט אפילו ניט געווען די ערשטע וואלט מיר אויך ניט קימערען. נאר אויב ניט די ערשטע זאל איך כאטש זיין די לעצטע.

הושענא

פון ה. מ. ק.

זיצט זיך יעדער אין א ווינקעל פול מיט אימה און מיט שרעק, און ער בעט און רופט כסדר אוי, הושענא, אהן אן עק.

ביי דער יוניאן ס'שניידעריל שטעהט און בעט זיך, רחם נא, כ'זאל א פעקעל דא באקומען, אוי, קאמוניסטעל, הושענה.

און ביים טעאטער דעם הושענא רופען, שרייען, בעטען, קלאגען, נאב'ן קונה, נאב'ן מבין.
ער זאל א לויב געזאגט זאגען.

אין דער קהלה הערשט א חורבן, מ'וויינט, מ'בעט, אוי הושענא, ס'זאל דער שוחט זיין א גוטער, שעכטען בלויז מיט כונה.

הושענא, בעטען מלוכות,
סיי קליינע, סיי גרויסע,
יעדער איינער וויל א פסיק
פון דעם פעטען „אתה הראית".

הושענא, בעטען אלע,
זיי רייך, סיי ארים,
יעדער וויל באזונדער ששי,
ניט אינאיינעם עם כל הנערים.

ערשט וואו זענען אלע פערזירענטען,
וועלכע וויינען צוזאמען מיט אמאל,
רבונו של עולם הושענא,
מיר זאלען ווייטער הערשען איבער קהל.

באנייט...

פון מאניע מארשעל

ליבער זומער ז'שוין אוועק,
ס'הערט זיך א גערודער;
הערצער פיהלען ווידער שרעק,
בלעטער פאלען ווידער...

בוימער בלייבען נאקעט שטעהן,
צווייגען דאר, צודרייט;
פויגלען ווידער אהן א היים,
צוטרייבען און צושיידט...

פעלדער זענען פוסטע שוין,
גראזען געלע, טויטע;
בלומען נארניט ווי געווען,
ניט קענטיג — די פארזייטע...

מונטער, מונטער, ניט געזארגט,
ס'וועט זומער נייער קומען;
ווינטען, האבען אליין געבארגט,
א ווייל נאר — צוגענומען...

ווינטען וועלען אפגעבען —
בוימער פרישע בלעטער;
צווייגען וועלען אויפלעבען, —
דורך א נייעם וועטער...

פרעהלאך וועט מען ווידער זיין,
פויגלען וועלען זשומען;
נאך רעגען קומט דאך זונען־שיין,
בליהען ס'וועלען בלומען.

ליבער זומער ז'שוין אוועק.
און מיט איהם בלומען דופטען;
אסיען־ווינטען אך, א שרעק!!
בלאזען אין דער לופטען...

עלענד בוימער בלייבען שטעהן.
בלעטלאך — פארלארען;
ס'פאלען בלעטער גרוים און קליין
נייע ס'ווערען דאך געבארען...

מארגען מאנטאג 8 אוועגט

וועט פארקומען דער

פאלקס פאראיין ראפעל

אין 26 סיסעל סטריט

סוכות וויצען

— פארוואס מאכט מען עפעס א ברכה לישב בסוכה און ניט לאכל בסוכה?
— פשוט: זיצען וויצען מען. אבער עסען, עסט מען קרחת.

— פארוואס בענשט מען אתרוג?
— געוויס דארף מען בענשען: פיער מינים פארשידענע האבען זיך ביי אירען פאראיינינגס אויף נאנצע זיבען טעג, זאל מען זאל עס נאך ניט בענשען!

$10.00

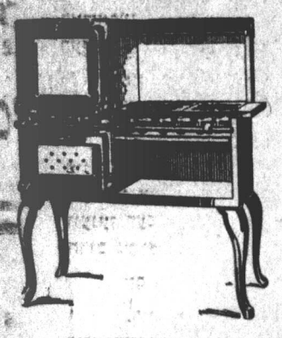

יא!
צעהן דאלאר
פאר אייער אלטען
קוילען, אויל, גען
אדער עלעקטריק
אויוועז
צו דעם איינקויף
פריין פון יעדען
סמוטטאפ אדער
קאבינעט גען
אויוועז וואס איז
אויסגעשטעלט אין
55 עדעלייד סט.,
איסט
אדער
דעמאנסטרייטארס
לימיטעד
733 יאנג סט.
איינשליסענדיג דיזען
אנבאט זענען אויוועגס
אויסגעשטאטעט מיט
אויוועז קאנטראל
וואס ניט פרייע צייט
יעדער מאדערנער
באלעבאסטע
האנדעלט שנעל
דיזער אנבאט איז
בלויז פאר א באג־
רעניצטער צייט
צאהלט מאנאטליך אויף
אייער נען ביל
אויב איהר קענט ניט קומען אין אונזערע
אויסשטעלונגס צימערען
טעלעפאנירט מען 8371
וועט אונזער פארטרעטער אייך באזוכען
איבערגעבענדיג אייך אלע אונצעלהייר־
טען פון אלע אנגעבאטענע אויוועגס
The
CONSUMERS
GAS COMPANY
55 Adelaide St. East
$10.00

ניי
פאנאגראפס
אלע סארטען
$50
קומט אריין און הערט דעם
נייעם "טייפ" פאנאגראפס —
ארטאפאניק
פאנאטעטיק
פאנאטראפ
אונזער סטאר איז אפען ביז 9
אוועגט.
HEINTZMAN & CO. LTD.
193—197 Yonge St.,
Main 6587

די קריסטשען סייענס טשוירטשעס פון טאראנטא לאדען העפליך איין
אייך און אייערע פריינט צו א
פרייער לעקציע
וועגען קריסטשען סייענס, איבער דער טעמא
"קריסטליכע וויסענשאפט: דער וועג צום
אמת'ען קעניגרייך"
אין מעסי מוזיק האל
היינט, סעפט. 26, 3 נאכמיטאג פונקט
פון טשארלז י. אהרענשטיין סי. ס. בי.,
פון סיראקיוז נ. י.
א מעבבער פון דער באארד אף לעקטשורשיפ אף די מאטער טשוירטש, דער
ערשטער קריסט טשוירטש סייענטיסט, באסטאן מאס.
בראדקעסטעד דורך ק. סי. ל. — 357, דורך דער פריינדליכקייט פון דער
ריליעבל און מעקסימייט בעטערי קאמפ.

איז סוכה

(פאלקס־מאטיוו)

פון קלמן רייזען

אין אנ'ענגען הויפעלע,
אין א חשך־ווינקעלע,
שטעהט מיין קליינע סוכה'לע
ווי א שווארצער פינטעלע.

שטעהט זיך שוואך מיין סוכה'לע,
ווי א שווארצער פינטעלע;
שאקעלט זי און טרייסלט זי
יעדער קליינער ווינטעלע...

דורכ'ן סכך הויך זעהען זיך
הימעלס שטערען — חנ'דעלאך;
אויס'ן גאס שקצימלאך
שפיעלען זיך מיט שטיינדעלאך.

אין מיין קליינער סוכה'לע
דאכט זיך מיר, זיי ציעלען זיך;
גאט, היט איין מיין סוכה'לע,
ווען די שקצים שפיעלען זיך...

לחיים

לחיים ברודער,
ס'איז א נייער
יום טוב.
לאמיר טרינקען
און גנייסען,
לעבען זאל
דער פראהיבישאן

לעמעל, בער־על,
יאנקעל, משה,
נעהמט א כוסה.
גיסט אריין,
לאמיר ברידער
פרעהלאך זיין,
לאמיר מאכען
א לחיים,
פאר'ן יאהר
דעם נייעם.

נו! וואס שטעהט איהר
שלמה, שאול,
טרינקען זאלען
אלע קינדער
פון ישראל.
נעהמט די כוסה
לאמיר טרינקען
א לחיים,
לשנה הבא
בירושלים.

דער אידישער זשורנאל

סמאליאר

איז א פרומע שטאדט
טעאטער און מואזיי
זונטאג. אזוי ווי
שטונדען רייזע פון
יארק, איז טאמא־
אויף א פלאן אז אין
מען שפיעלען אין
ווייפיעל דער דאזיגער
מען נאר איצט ניט
שעווסקי פאנגט ערשט
יארק קומענדען זונ־
ערל פאנגט אן שפיע־
קומענדען זונטאג און
אדיקאט מאריאנעטען
דאזיגע קליינע טע־
ווייל לעצטען יאהר באַ־
ישען ניו יארקער אי־
טען עולם, פאנגט אן
פאראדיע אויף אנ־
דרישע טעאטערן וואס
הר זיין איבער אמע־
האבען ארום פער־
ניט זאגען אז דער
האלט ביים אונטער־
שטאדט ווי ניו יארק
ערצעהן אידרישע טע־
פערצעהן אויסהאל־
אזאן? ווארשיינליך
עס איז ניט
אז זיי ווילען
מען שעזאן, מאכט זיך
דאס טעאטערן האבען זיך
ביין גראטטענע פיע־
(„איטא").

טעאטמאן

פרעטענזיעס צום
אל איהם העלפען
פון זיך אליין
ניט פאראיינטע־
דעם „נאצ'יאנא־
ארום איז געקומען
קרבן האט גע־
ס. נאכדעם ווי ער
פון שפיטאל,
איז זיין
לעצטען יאהר באַ־
ערגעץ אונטער
דעזעסען די נאנצע
האבען זיך די
נעוועלשאפטען
שווערער לאנג פון
געקומען איהם צו
ער, חייסט עס,
געווארען, אבער
א דאך איבער'ן
דאס איז דאס
געפליבען פון
רויסקייט!... קיין
דוד'ל געווים ניט
— דער־
— מיין
שפראכען. — און
אן זייט אבר־
געלכנע שפראכ־
ריגען איינגעל
די שפראכען:
ווענען די ער־
פיירזיש 6.)

ען ניט'א שטאפונג

לחיים

לחיים ברודער,
ס'איז א נייער
יום טוב.
לאמיר טרינקען
און גנייסען,
לעבען זאל
דער פראהיבישאן

לעמעל, בער־על,
יאנקעל, משה,
נעהמט א כוסה.
גיסט אריין,
לאמיר ברידער
פרעהלאך זיין,
לאמיר מאכען
א לחיים,
פאר'ן יאהר
דעם נייעם.

נו! וואס שטעהט איהר
שלמה, שאול,
טרינקען זאלען
אלע קינדער
פון ישראל.
נעהמט די כוסה
לאמיר טרינקען
א לחיים,
לשנה הבא
בירושלים.